

”MIKÄÄN EI MUUTU YHDESSÄ YÖSSÄ, MUTTA KAIKKI MUUTTUU KOKO AJAN.”

Työelämätutkijoiden näkemyksiä asiantuntijatyön muutosvoimista

E2 TUTKIMUKSEN LAATIMA AKAVA WORKS -SELVITYS
TYÖRYHMÄ: AINO HEIKKILÄ, JENNI SIMONEN JA VILLE PITKÄNEN

1. Korkean osaamisen lisäarvo pitää tunnistaa nykyistä paremmin

Suomi joutuu ratkaisemaan vaikeita rakenteellisia kysymyksiä turvatakseen talouskasvun myös tulevaisuudessa: työkäisen väestön määrä ei kasva, ja kilpailu osaamisesta kiristyy kansainvälisesti. Asiantuntijatyössä tuloksellisuus tarkoittaa työsuoritteiden määrän ohella yhä vahvemmin työn tuottamaa lisäarvoa: uusia oivalluksia, toimintatapoja ja innovaatioita.

2. Suomen kilpailukyky säilyy, kun työelämä mahdollistaa osaamisen kehittämisen

Osaamisen uudistuminen on asiantuntijatyön tuottavuuden ja Suomen kilpailukykyyn keskeinen ehto. Kehityksen pohjana on kyky oppia, soveltaa ja uudistaa, sillä olemassa oleva tieto ja osaaminen vanhentuvat nopeasti. Panostuksia jatkuvaan oppimiseen on tarkasteltava strategisena investointina: näin voidaan varmistaa, että korkeasti koulutettujen osaaminen pysyy tuoreena ja kansainvälisesti kilpailukykyisenä sekä vastaa uusia vaatimuksia.

3. Menestykseltä putoaa pohja, jos enemmistö osaajista jätetään jälkeen

Asiantuntijatyön tuottavuus ja Suomen kilpailukyky rakennetaan osaamispääomalla, joka syntyy sekä kokemuksen syvenemisestä että jatkuvasta uudistumisesta. Osaamisen kehittäminen on nähtävä koko työuran mittaisena investointina: nuorille on rakennettava väyliä kasvaa asiantuntijoiksi, ja kokeneille varmistettava mahdollisuudet pysyä teknologian ja työn muutoksen mukana.

4. Kasvu ei ole kestävällä pohjalla, jos se rakennetaan asiantuntijoiden hyvinvoinnin kustannuksella

Asiantuntijatyön tulevaa kasvua ei voi rakentaa yksilöiden äärimmäisen venymisen ja omien rajojen rikkomisen varaan. Panokset tulisi kohdentaa siihen, miten hyvin työelämän ja työpaikkojen rakenteet tukevat yksilöiden ja työyhteisöjen onnistumista. Vain työkykyinen ja hyvinvoiva asiantuntija pystyy tuottamaan sen lisäarvon, joka rakentaa Suomen kilpailukykyä.

5. Johtamisen on uudistuttava muutoksen mukana

Suomen menestyminen ja kasvu nojaavat yhä vahvemmin korkean osaamisen jatkuvaan uudistumiseen, kykyyn hyödyntää uutta teknologiaa ja asiantuntijatyön tuottavuuden vahvistumiseen. Samalla taito johtaa asiantuntijatyötä tavalla, joka tukee yksilön ja työyhteisöjen edellytyksiä tarttua muutoksen tuomiin mahdollisuuksiin, nousee keskeiseksi kilpailukykytekijäksi.

6. Nykyinen työelämäpuhe korostaa yksilöä - myös yhteistä vastuuta tarvitaan

Asiantuntijatyön tuottavuus ja Suomen menestys vaativat yksittäisten huippusuoritusten sijaan yhteistä tekemistä, osaamisen jakamista ja toisiaan tukevia rakenteita. Vastuuta on kannettava myös yhdessä. Tämä pätee korkeasti koulutettuun asiantuntijaan, joka ei ole vain oman uransa rakentaja, vaan työyhteisönsä osaamispääoman kartuttaja ja yhteiskunnan kilpailukykyyn vahvistaja.

RATKAISUEHDOTUKSET

1. Osaamisvaatimusten kasvu edellyttää osaamisen järjestelmällistä kehittämistä ja kuormituksen rajaamista.
2. Hiljaisen tiedon siirtymistä ja kollektiivista osaamisen karttumista on vaalittava.
3. Osaamisen kehittäminen on varmistettava rakenteellisilla ratkaisuilla.
4. Johtamisen tulee tähdätä kuormituksen hallinnan parantamiseen kaikilla tasoilla.
5. Johtamistaidoissa korostuu vuorovaikutus, luottamus ja yhteinen ymmärrys.
6. Johtamisen kehittämisessä korostuu tarve ajantasaisille rakenteille ja sääntelylle.
7. Osaaminen on tehtävä näkyväksi.
8. Osaamisen liikkuvuutta työmarkkinoilla tulee parantaa.
9. Osaamisen liikkuvuus tulee nähdä tuottavuuden ja kasvun kysymyksenä.

32
TUTKIMUS